

Eläinlääkäripäivät 2010: Joulun riskit lemmikille

Lemmikin omistaja voi joutua ikävään tilanteeseen parhaaseen juhla-aikaan joko ajattelemattomuuttaan, tietämättömyyttään tai piittaamattomuuttaan.

Perinteiset jouluherkut ja -kukat sekä ksylitoli voivat muuttaa juhlapäivän suunnitelmia eläimen syödessä niitä.

Suklaan sisältämät lemmikeille myrkylliset aineet ovat metyyliksantiineja, kuten teobromiinia ja kofeiinia. Tarkkaa myrkytyksen aiheuttavaa teobromiinin määrää ei voida sanoa, sillä yksilöllisetkin erot ovat suuria. Selkeää on, että mitä enemmän teobromiinia sitä pienempi annos on myrkyllinen. Tummassa leivontakaakaojauheessa on eniten teobromiinia, valkoisessa suklaassa vähiten. Maitosuklaa ei pieninä määrinä aiheuta myrkytystä, mutta voi aiheuttaa pahoinvointia ja ripulia. Suklaamyrkytyksen oireet voivat alkaa viiveellä, vasta 2–3 vuorokauden kuluttua. Myrkytysoireita ovat muun muassa sydämen tykytys, mahakivut, oksennus, ripuli, levottomuus, lihasnykäykset, kouristukset ja läähätys sekä hengitysvaikeudet. Myrkytyspäilyssä ja oireiden ilmetessä on syytä ottaa yhteyttä eläinlääkäriin.

Toisin kuin ihmisellä **ksylitoli** aiheuttaa koiralla voimakkaan insuliinivasteen, joka johtaa verensokerin voimakkaaseen ja nopeaan laskuun. Hoitamattomana verensokerin lasku voi johtaa nopeasti kuolemaan. Myrkytysoireita ovat muun muassa oksentelu, väsymys, tärinä, kouristuksen, hermostuneisuus ja nälkä. Ksylitolimyrkytys voi aiheuttaa myös akuutin maksavaurion. Myrkyllinen määrä vaihtelee yksilöllisesti, mutta jo muutama täysksylitolipastilli voi saada aikaan vakavia myrkytysoireita. Ensihoitona voi kotona antaa koiralle ruokaa, mikäli tajunnan taso ei ole laskenut. Sokerivettä tai hunajaa voi hieroa koiran ikeniin. Myrkytystapauksissa kannattaa olla yhteydessä eläinlääkäriin.

Perinteisistä joulukukista myrkyllisiä ovat joulutähti, amaryllis, hyasintti ja tulppaani. Ardisia, joulukaktus ja tulilatva ovat myrkyttömiä. Amaryllis, hyasintti sekä tulppaani aiheuttavat mahan ärsytysoireita. Eläimelle tarjotaan juotavaa, ja jos kasvin sipuliosaa tai runsaasti kasvinosia on pureskeltu tai syöty, annetaan myös lääkehiiltä. Joulutähti voi aiheuttaa mahan ärsytysoireiden lisäksi limakalvoärsytystä. Edellisten lisäksi lemmikin suu ja huulet huuhdellaan. Mikäli oireilu on voimakasta tai eläimellä on selkeitä yleisoireita eläinlääkäriin pitää ottaa yhteyttä. Joissakin tapauksissa vatsahuuhtelu voi olla tarpeen.

Myös **ylensyömisen riski** koskee ihmisten lisäksi lemmikkikoiria. Lisäksi jouluruoat ovat usein mausteisia ja suolaisia, mikä ei ole eläinten luontaista ravintoa. Lemmikki voi syödä joulunaikaan liittyviä esineitä, jotka voivat aiheuttaa suolitukoksen, esimerkkinä kinkkuverkko, lahjanaru sekä kinkun tai muun liharuoan luut. Luiden runsas syöminen voi aiheuttaa tehohoitoa vaativan luu-ummetuksen ja luusta irronnut pala voi jäädä ruokatorveen jumiin. Joulukinkun luista lähtee helposti palasia, sillä keskenkasvuisilla sioilla luiden kasvulinjat eivät ole vielä sulkeutuneet ja kypsennetty luu murtuu näistä kohdista helposti.

Lisätietoja: ELL, erikoistuva eläinlääkäri Mari Vainionpää
Kliinisen hevos- ja pieneläinlääketieteen osasto, eläinlääketieteellinen farmakologia ja toksikologia,
eläinlääketieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto
mari.vainionpaa@helsinki.fi, puh.(09) 19157452